

{ אז נדברו }

פרשת נח תש"פ | גליון מספר 438 | לסדר: "זירח ד' את ריח הניחוח"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והערות:

a8447168@gmail.com

חודש טוב ומבורך לכל בית
ישראל!

להשתתפות

בהוצאות העלון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

תודה מראש!!!

ותרם התיבה!!! כשמתרוממים בתוך התיבה... אז מתחילים לשוט..

והנה שוב חזרנו לישיבה... כעת מתחילים זמן חורף... **בחור יקר: תשמע לי...** מהניסיון הרב שצברתי למעלה מעשר שנים בתור בחור בישיבה גדולה... אני אומר לך: **זמן חורף הוא הזמן הכי גישמאק...** הוא הזמן הכי פורה... הכי הרבה שטייגן... וגם הכי מהר נכנסים לשוונג...

אבל!!! מצד שני!!! היום יומיים שלוש הראשונים של זמן חורף הם דווקא הימים הכי קשים!!!! **עוד יותר** מכל תחילת זמן אחר... (אגב... לא חייב... אם חלילה לא קשה לך... אל תתאמץ בכה...)

ולמה??? כי סוף סוף... זמן חורף הוא הזמן הכי ארוך!!! ואם ביום יומיים הראשונים של כל תחילת הזמן קשה לי... אז מה בדרך כלל הנחמה שלי?? שהנה... זה לא עוד הרבה זמן... זה לא לתתמיד... הנה... עוד מעט החגים... עוד מעט ל"ג בעומר ומתחילים היציאות... דא עקא שבתחילת זמן חורף זה... זה לא עובד!! אין כזו נחמה... כי זמן חורף זה באמת "לתתמיד..." אתה נכנס מעכשיו לשגרה ארוכה שנמשכת עד ר"ח ניסן... אין לאיפה לברוח... אין איזה מירון בעוד שבועיים... ואין איזה חגים ברקע... ולכן היום יומיים הראשונים של זמן חורף הם הכי שוברים... **אבל אל תשכח!!! למה?? למה זה שובר?? רק בגלל שביום יומיים הראשונים אתה באמת מסתייג...** אתה עדיין מתעקש להישאר עם שתי רגלים בחוץ... ולכן אתה עסוק כל הזמן בלחפש פתח מילוט ו... ללא הצלחה... **לכן עצה טובה קמ"ל:** תלחש לעצמך באוזן... מוישלה אל דאגה!!! הולך להיות לי פה טוב!! לא!!! אין צורך לחפש איזה חג באופק!!! זה בסדר... זמן חורף הוא זמן מתוק... תוך יומיים שלוש... אני פתאום נכנס לסוגיה... נכנס לעניינים... ולא רוצה לצאת מהישיבה אפילו אם יציעו לי... **שלא תטעה: זמן חורף זה לא זמן אלול!!!** יש הבדל שמים וארץ ביניהם!!! זמן אלול הוא זמן באמת קשה!! הוא תחילת שנה... יש הרבה בחורים חדשים וזרים... בדרך כלל גם יש כל מיני שינויים... אם זה ר"מ אחר... ואם זה חדרים אחרים... וזה דברים שצריך להסתגל אליהם... וזה בהחלט קשה... ולכן בתחילת זמן אלול באמת זקוקים לנחמה שאוטוטו נגמר הזמן שזה מה שממתיק את הגלולה... אבל בתחילת זמן חורף לא צריך את זה!!! כי זמן חורף הוא גישמאק... רק אל תתנגד להיכנס לשוונג... אל תפחד לחשוב שעוד יומיים שלוש יהיה לך פה טוב וח"ו לא תרצה לחזור הבייתה... כי נכון שברגעים אלו אתה לא מרגיש ככה וזה אפילו לא בכיוון... אבל תסכים איתי שזה לא עבירה... זה לא עבירה להיות מרוצה בטעות ולרצות פתאום להשאר פה... אז תנוח דעתך... זה מה שהולך בעזה"ש להיות **אם רק לא תתנגד** בכל מחיר... כן... יש כאלו שמתנגדים... יש כאלו שמרוב בהלה שהתחיל הזמן הארוך הזה... אז הם נועצים שתי רגלים במפתן הישיבה ולא מעיזים לקפוץ למים... לא מעיזים להתמקם... הם מתלחלים מעצם המחשבה שאני עלול להתמקם ולהתברג... ולכן הם כל הזמן עסוקים בלהכין לעצמם אירועים משפחתיים ותחנות יציאה כדי להבטיח שאני פה לא תקוע... ואז... כתוצאה מזה הם באמת לא מצליחים להיכנס לשוונג... כי הם לא נותנים לזה לקרות... לכן אל תתנגד!! מה איכפת לך להיות מרוצה?? אם לא תהיה מרוצה. נדבר אז. אבל עכשיו תן לזה לקרות... תן צא'נס

סו"ס אנו נמצאים בפרשת נח וכידוע יש הרבה מכה משותף בין ישיבה לתיבת נח...

תיבת נח הייתה נראית מחסן מגושם וכבד שתקוע באותו מקום בלי לזוז!!! אבל מתי אותה תיבת נח התחילה לזוז?? מתי התיבה הפסיקה להיות תקועה?? **ברגע שהיא התחילה להתרומם!!!** כן... התיבת נח של הישיבה זה משהו שנראה מאוד כבד ותקוע באותו מקום... יש בחורים שמאוד מפריע להם למה המסגרת של הישיבה לא קלילה... למה הכל כזה כבד... כן ידידי... אתה רוצה להרגיש קלילה!!! תכנס לישיבה ותתחיל להתרומם... תתחיל להתרומם מהמבול של השטחיות והשפלות שהרחוב מציב... תתחיל להיות מרום יותר... ברגע שתתחיל להתרומם מעל המים... אז פתאום תרגיש שהתיבה היא לא כ"כ כבדה ותקועה... אתה פתאום שהיא שטה... זורמת מעל פני המים... כן... פעם קינאת בכל האלו... הקלילים האלו... הזורמים האלו... אלה שנמצאים מחוץ לתיבת נח... אלה שפתוחים וזורמים עם כל המושגים החדשים והלא תקועים כמוך בתוך תיבת נח... **אבל עכשיו!!!** אחרי שכבר התרוממת בתוך תיבת נח... כעת אתה מוזמן לפתוח את חלון התיבה ולהציץ מהרוממות שלך ולבדוק מה קרה איתם... אתה יודע מה תגלה מחלון התיבה?? אף הוא ראה **גולגולת אחת שצפה** על פני המים!!! כן... היא צפה... היא ממש זורמת... אבל היא גולגולת!!! יש כאן בן אדם ריקני... חסר כן תוכן... חסר משמעות... שהוא בהחלט צף... בהחלט קליל... זורם... אבל גולגולת חלולה ללא תוכן וללא רוח חיים ממשי!!! תיבת נח בסה"כ שמרה עליך שתוכל גם אתה לצוף על פני המים... אבל לא בתור גולגולת!!! אלא שתולים בבית ה' בחצרות תיבת נח יפריחו... מתוך בית ה'... מתוך החיים המרוממים והמלאי תוכן של בית המדרש... משם תהיה קליל... משם תשוט על פני המים... לא מבחוח... לא ברחוב... כי מי שמנסה להיות קליל ברחוב... המבול של הלכלוך של דורנו מנפץ את עוללנו אל הסלע... ועושה ממנו סמרטוט וגולגולת שצפה על פני המים... **בא... בא אל התיבה...** תפסיק לחשוב שהתיבה הזו כבדה כמו שאתה חושב... היא כבידה רק בגלל שאתה עדיין לא הפלגתה ועדיין לא מספיק התרוממת בה... ברגע שרק תתרומם... ותרם התיבה מעל פני המים... אתה תראה איזה חיים תנסים ומליא חיוניות יש דווקא בתוך הבית מדרש ולא בשום מקום אחר... תבדוק את זה!!!

“

אריה, אתה בועט?! צא הרגע מהתיבה.

יש לציין שתיבת נח היתה קופסא חנוקה ואטומה... שממש לא נתנה חשק להיכנס בתוכה... תאמין לי שאם אני הייתי בדור המבול ונח היה מציע לי להיכנס לסויר בתיבה שהוא בנה לתפארת. הייתי מסרב באדיבות... ואם הוא היה מוסיף להציע לי... מה דעתך להצטרף להפלגה תיירותית לאורך י"ב חודש בתיבה הזו... אני ממש לא הייתי מתלהב מהרעיון...

אז זהו!!! שתיבת נח הסגורה והחנוקה לא משכנעת... **מתי?** כשיש לך עולם שלם מבחוץ... אבל ברגע ש"וימח את כל היקום" והמקום היחיד שנוותר לפליטה זה תיבת נח **ומבחוץ אין כלום!!!** כאן זה כבר נשמע אחרת לגמרי... כאן עוג מלך הבשן רץ על ארבע בשביל לזכות להיאחז בתיבה ולהינצל...

לא תמיד כיף לנו בתוך התיבת נח החרדית והשמורה... עם כל הרצון הטוב להנעים לנו את השהות בתיבת נח... לא תמיד זה מתאפשר... סוף סוף בדורנו זה אנחנו נמצאים בעיצומו של מבול של יצרים ותאוות ורדידות ושפלות. וברגע שזה השפראח של העולם... אתה חייב לברוח לתיבת נח בכל מחיר ולא בטוח שהתיבת נח הזו תוכל לספק לך את תחליף מלא למה שהיה יכול להיות לך בחוץ... **אבל!!!** ברגע שרק נקלוט **שמבחוץ אין כלום!!!** יש מבול שממחה את כל היקום והכל נאבד ומתכלה ולא נשאר ממנו כלום... זה כבר עולם אחר לגמרי!!! כן... אני יודע שלא הכי נחמד להיות בתוך התיבה... אני מבין שלא יוכלו לספק לי כאן את כל מה שהייתי רוצה ברחוב... אבל אני פה על תקן של פליטה!!! זה עיר מקלט... ממילא אין לי הרבה ציפיות... אני בסה"כ רוצה לתפוס מחסה ולינצל ממי המבול...

כל התלונות שלנו בתוך המערכת החרדית... למה לא מספקים אינטרנט חרדי ידיוותי... ולמה לא מאפשרים לנו ולמה חוסמים אותנו וכו' וכו'... הכל נכון!!! זה באמת מעצבני! **השאלה היא: האם אנחנו קוראים את המפה נכון?** גם האריה שבעט בנח שאיחר להביא לו אוכל... הוא בסה"כ צדק... למה אתה מגיע מאוחר לתת לי אוכל... אבל אריה מתוק יותר... עם כל הכבוד לך... יש לך תלונות?? בבקשה... אני פותח לך את דלת התיבה. צא. אתה משוחרר... צא לתווה ובוהו... צא למבול... צא לכיליון תבין שאתה נמצא פה במצב חירום!!! אתה לא בבית... אתה פליט... אתה אוד מוצל ממים... תגיד תודה שזכית להיות האריה היחיד בעולם שנשארת לפליטה... ואל תתלונן שחסר לך פה את כל התנאים שהתרגלת אליהם... **בקיצור: הכל עניין של פרופורציה!!!** הכל תלוי בקריאת המפה בצורה הנכונה!!! אם אתה חושב שלחיות חרדי שמור בדור שלנו ולגדל ילדים טהורים זה דבר מובן מאליו... אם באמת נראה לך שזה מובן מאליו... אז לא נותר לך אלא לבעוט בתיבת נח... לבעוט במערכת השמרנית... ולזעוק מרה למה לא מאפשרים לך ולמה הממסד כל הזמן מצר את צעדיך... אז זהו!!! שהגיע הזמן שתציץ רגע דרך חלון התיבה ותגלה שמשוהו קרה לעולם. יש מבול!!! אתה יודע מה זה מבול?? מבול זה אומר שאם אתה שולח את הילד שלך לרחוב הוא לא צריך לקפוץ לכביש בשביל שחלילה יקרה לו משהו... כי זה מים... והמים של המבול מגיעים אליו לבד... הרוח הרדודה והלא נקיה של הדור שלנו חודרת אליו מעצמה... הוא לא צריך להיכנס לסכנה... הסכנה כבר זוהרת אליו... ברגע שרק תקלוט את זה... ברגע שתקלוט שאנחנו נמצאים כעת בעיצומו של מבול... אז תבין שהדרך היחידה לשרוד זה רק להיכנס לתוך תיבת נח ולהודות לנח כל יום מחדש על האכסניה ועל ההצלה שהוא מציל אותך ואת צאצאך... **לא!!! לא מגיע לנח בעיסות...** תסתכל מחלון התיבה... תראה מה קורה לאלו שבעטו בו רגע לפני שהתחיל המבול... תראה את הנוער הקלוקל שמגיע מהמשפחות שלא השכילו להתבצר בתיבת נח... ואז תתחיל להעריך באיזה ספינת הצלה אתה נמצא... דוק ולא תשכח...

(זה המסר לדור המבוגר... ולדור היותר צעיר בעמוד 1...)

מי הוא החתן תורה ומי השושבינים...??

בשמחת תורה האחרון הגעתי עם הילד שלי לבית הכנסת... ופתאום!! פתאום נזכרתי במשבר ישן נושן שהיה לי בתור ילד... כל שנה מחדש בשמחת תורה היה לי משבר... המשבר שלי היה לא פחות ולא יותר: מול אבא שלי!!! מה היה המשבר???

ס"ס שמחת תורה זה יום כזה מעניין... רוקדים... ומתחזנים... ויש קידוש... וקוגלים... וכל אחד מהמתפללים מבטא את עצמו ונותן את חלקו כדי להרבות את השמחה... ואבא שלי?? שום דבר!!! שום עקשן הוא לא יודע לעשות... **רק ללמוד תורה!!!** הנה... אבא של יענקי... הוא מארגן את כל המעגלים... והוא תמיד מארגן את הרכבת של הילדים... והוא תמיד צועק צאן קדשים ממממהההה... ואבא שלי?? לא!!! לא יודע לעשות את זה... **אבא שלי יודע רק ללמוד תורה...** הלאה... אבא של מוטי הוא זה שעושה את החזנות ב"מי אדיר כה'..." והוא גם השליח ציבור בתפילת גשם... אבל אבא שלי?? לא יודע לעשות את זה!! אבא שלי רוקד פשוט... אבא שלי גם לא יודע לשיר יותר מידי בקול. ולא יודע לארגן מעגלים... **אבא שלי יודע רק ללמוד תורה!!!** ואז הגיע הקידוש... ואבא של ראובן- החבר שלי הוא המומחה לקוגלים... הוא יודע להפוך את הקוגל במיומנות... ולחתוך אותו בצורה מקצועית... כל הילדים עומדים לידו ורואים איך הוא עושה את זה... ואבא שלי?? שום דבר!!! אבא שלי בכלל לא יודע לחתוך קוגלים... **אבא שלי יודע רק דבר אחד: ללמוד תורה!!!** טוב... אבא שלי לא יודע לחתוך קוגלים... אבל לפחות הוא היה מביא את הקוגל לבית כנסת... כן... אבא של חבר שלי פנחס... הוא גם לא יודע לחתוך קוגלים... אבל לפחות יש לו רכב והוא הביא את הקוגל והשתיה עם הרכב שלו... ואבא שלי?? איפה... אין לאבא שלי רכב וגם לא רישיון... והוא גם לא יודע להתעסק עם קוגלים וגם לא עם הערינג... **אבא שלי יודע רק דבר אחד: לשבת וללמוד!!!** אפילו לרקוד קאדאצ'ק הוא לא יודע... אבא של קובי רוקד קאדאצ'ק מול הספרי תורה וכולם מוחאים כפים ואיזה עקשן... **ואבא שלי לא יודע... רק דבר אחד: ללמוד תורה...** אבא שלי לא בעל קורא ולא גבאי... לא בעל תוקע... והוא גם לא קיבל לא חתן בראשית ולא חתן תורה וגם לא כל הנערים... אבא שלי יודע רק דבר אחד!! ללמוד תורה וללמוד וללמוד!!! בשבילי זה היה משבר כל שנה מחדש... אבא שלי לא מספיק חברמן. רוב המתפללים פה בבית הכנסת הם חברמנים... יש כאלו שמארגנים את הריקודים ואת הקידוש ואת הבקבוקים ואת השירה ואת המחיאות כפיים... ואבא שלי יודע רק ללמוד!

איך לי קצת זמן... קצת הרבה זמן... קצת הרבה הרבה זמן עד שגדלתי והבנתי...

שאבא שלי לא עושה פה כלום כ"כ... כ"כ... כ"כ... כי אבא שלי הוא **החתן בעצמו!!!!** בחתונה יש הרבה שחקנים ראשיים... יש תזמורת ויש מלצרים ויש מחותנים ויש שושבינים... לכל אחד יש תפקיד... יש איש אחד אנונימי שלא עושה כלום... **הלא הוא החתן בעצמו!!!** כי כולם מסתובבים סביבו... כולם פה בשבילו... כן... אבא שלי האברך השקט שרקד לו במעגלים הרחוקים בבית הכנסת... הוא החתן הגדול! הוא מייצג את התורה בעצמה... וכל החברמנים שארגנו את הריקודים ואת הקוגל הוא הערינג... הם השחקנים שסביב החתן בעצמו... **מה קרה שזכרתי בזה בדיוק השנה???** כי השנה ב"ה זכיתי להגיע עם הילד שלי לבית הכנסת לשמחת תורה... ואז פתאום נזכרתי ואמרתי לעצמי: לילד שלי לא תהיה את הבעיה שלי!!! אבא של הילד שלי הוא חברמן גדול... הוא יודע לארגן ריקודים... יודע להשמיע את קולו ברמה... אם יצטרכו אני גם יידע איכשהו להפוך את הקוגל... הילד שלי ככל הנראה לא יסבול מרגשי נחיתות שאבא שלו לא יודע לעשות כלום חוץ מללמוד... אבל לחשתי לבני ואמרתי לו: בני היקר... הפסדת בגדול!!! יש לך אמנם אבא חברמן... אבל הוא לא החתן!!! הוא רק אחד מהשושבינים החברמנים... אבל אתה רואה שמה בסוף המעגל את האברך הצנום הזה... שמה שמה... רחוק... האברך הזה שאף אחד לא מסתכל לכיוון שלו... האברך הזה שלא יודע לארגן מעגלים ולא מרעים בקולו האדיר... אבל האברך הזה יושב ועמל בתורה בהתמדה... אז הנה... הוא החתן!!! הוא לא יודע לעשות כלום חוץ מללמוד!!! הוא לא יודע להוציא אז נדברו... הוא לא יודע לעשות רעש ובלגן כמו אז נדברו... אבל הוא החתן תורה האמיתי שלנו!!! בא... בבני היקר... בא נרקוד מולו...

כן... לילד שלי כבר לא יהיה את המשברים שלי בתור ילד קטן ש... שלא ידעתי להעריך מה זה חשיבות של אברך בן תורה שלא יודע לעשות כלום חוץ מללמוד!!!

האמת היא שיתכן שטוב שכן... טוב שהילד שלי לא יתמודד בסוג המשברים שלי בתור ילד... כי מי יודע אם בדור השטחי שלנו יש אפשרות בכלל לקלוט כאלו מסרים פנימיים... בשלמא אני... אני עוד שייך לדור אחד לפני כן... אז ב"ה הצלחתי לכה"פ ביום מן הימים לזהות מי הם החתנים האמיתיים של התורה... אבל בחור ישיבה בן עליה בשיעור ב' ישיבה גדולה... שהוא עדין והקול שלו לא חזק והוא לא הצליח לרקוד מאחורי הס"ת בהתלהבות גדולה... האם הוא מסוגל להבין שלא על זה נפל דבר?? האם אתה מסוגל לקלוט שלמרות שהכמה חברמנים האלו ארגנו את השירה ורקעו ברגלים... זה עדיין לא עושה אותם יותר מחוברים לתורה... ויותר שקועים בלימוד ממך?? אתה מסוגל להבין שהקנארים הגדולים שעושים הרבה רעש... גם אם זה סביב ספרי התורה זה לא אומר כלום?? אני כמעט ולא הצלחתי להבין את זה בתור בחור... אז אתה?? בדור העוד יותר רדוד ושטחי?? אבל אין לך ברירה!!! אתה מוכרח להבין את זה!! כי זו האמת!!! אז אולי טוב שאני קצת יותר חברמן ויודע לעשות קצת רעש וצלצולים... לפחות לילד שלי לא יהיה את הטעויות שלי... אולי במשך הזמן אני גם אלמד להפוך קצת קוגלים ואולי גם לנהוג ברכבים... כדי שהילד שלי ירגיש בעניינים שיש לו אבא חברמן "שכאילו מבין עניין" (חה חה חה... כאילו שזה נקרא להבין עניין...) וככה אני לא אצטרך להמתין בסבלנות כמו אבא שלי... שרק בגיל שלושים הבן שלי יתחיל להעריך את מה שבאמת חשוב לאבא שלי... אין לי סבלנות לחכות כמו אבא שלי...

המאמר הזה מוקדש בין היתר עבור אותה אשת אברך בן עליה שנדחפה בעזרת הנשים והשתוקקה בכל לב לראות את בעלה מפזז ומכור בכל עוז מול ספרי התורה... והיא קצת התאכזבה לראות שהוא ניצב לו אי שם בצידי המעגלים... צריך לדעת שהחתן תורה האמיתי הוא אחד כזה שהספר תורה קורץ לו מרחוק ואף אחד לא שם לב!!! החתן תורה האמיתי הוא אחד כזה שהוא והספר תורה מדברים בקודים... יש להם קשר אישי וקרוב מידי בשביל שכל אחד יוכל לחזות בסנטימנטים הרגשיים העמוקים שיש ביניהם...

עמוסי בטן!!!

מה הם "מעמיסים" שם???

ברשותך קורא יקר: אני רוצה לנתח יחד איתך איזה נושא בעבודת ה'...

ובכן: לפני כמה שנים התבקשתי ממש בדחיפות לשמש כאוזן קשבת לאיזה בחור... והודיעו לי שזה פשוט פיקוח נפש... טוב... לא יכולתי להתחמק... הוא הגיע והתחיל לפטפט איתי... דא עקא שלא היה לי מינימום של סבלנות אליו!!!! אפילו לא טיפה... כי אני עסוק... ויש לי את החיים שלי ואת הטרדות שלי... והוא מטרטר לי פה ומספר לי כל מיני סיפורים שלא מעניינים אותי בגרוש... (תבין...) אם מדובר היה באיזה מצוקה מסוימת שהוא מגיע ומתייעץ איתי... נו... זה עוד נסבל... אבל כאן מדובר בבחור שלא היה צריך כלום חוץ מאוזן קשבת... שאני פשוט אשב ואקשיב ואקשיב... היה לי מאוד קשה לקיים את המצוה הזו!!! אבל בשביל זה אני עוייבד ה' שעושה מה שצריך... ואם זה כעת רצון ה'... אז מידי כמה ימים הוא שוב דפק בדלת... ואני נאנח... ונושם נשימה עמוקה ופותח את הדלת... והוא מתחיל לפטפט ואני יושב מולו כמו איזה מואשם ומחייך מידי פעם... מהנהן בראש... משחק את המשחק כאילו אני מתעניין... ותכלס... כל הזמן אני אחוז בדבקות בה'!!! כי כל רגע כמעט יוצאים לי קרנים... אז אני כל הזמן מכווין לעשות רצון אלוהי חפצתי... ואז לאחר ארבעים דקות שהוא מדבר ומדבר ואני כל רגע מייחד לשם מצוה... סו"ס נגמר הסבל... סו"ס הוא גמר לספר את כל הסיפורים שלו... הוא יצא מהבית שלי... ואז הגיע הסיפוק הגדול... אה... זכיתי במשך ארבעים דקות תמימות לעשות רצון ה' מתוך התגברות... אה... אשרי שזכיתי...

הרגשתי שעשיתי משהו גדול... כי באמת זה היה מאוד קשה לי...

עד כאן החלק הראשון של הסיפור!!! עד כאן בסדר???

כעת נעבור לחלק השני... עברו כמה חודשים... ואותו בחור ממשיך להגיע כל כמה ימים לפטפט איתי... ותנחש מה קרה?? לא תאמין מה קרה... לאט לאט עם הזמן התחלתי באמת להתיידד איתו... סו"ס צברתי איתו כמה שעות... והתקדם בינינו איזה קשר אמיתי... פתאום נהיה לי מעניין איתו... פתאום באמת נהיה איכפת לי ממנו... והתענייני באמת מה עובר עליו... וכשהוא הגיע לא הרגשתי אין עובר הזמן... ובשלב מסוים אפילו הייתי מחכה שהוא יגיע... כי באמת נהיה לי נחמד איתו... ואז!!! תנחש מה קרה??? רוצה שאני אתן לך רמז: מה קורה לאברך שמפטפט ארבעים דקות באמצע סדר א'?? הוא מרגיש דפוק... מרגיש ריקנות... מרגיש בזבוז זמן... פתאום גם אני התחלתי להרגיש דפוק. תקשיב... במקום לשבת וללמוד... סתם פטפטתי עכשיו ארבעים דקות... יש לציין: שלפני כמה

חודשים לא הרגשתי בזבוז זמן!!! ממש ממש לא!!! כי אז... כשהוא היה מגיע... הרי הייתי יושב על גחלים... ועשיתי את זה נטו לשם שמים... וכל רגע מחדש הייתי עסוק בכונה טהורה לשם מצות חסד... אז ממש לא הרגשתי ריקנות... רק מה?? סוף סוף התקדמתי עם החסד הגדול הזה. וסו"ס כבר באמת התחברתי לעניין והתחלתי באמת להיות אוזן קשבת לו מעומק לב... ובדיוק עכשיו התחלתי להרגיש ריקנות!!!

אתה מבין פה את האבסורד???

בתקופה הראשונה שדברתי עם אותו בחור וישבתי על גחלים... ודברתי איתו רק בגלל שזה רצונו יתברך... הרגשתי דבקות כאילו אני כעת יושב בבית מדרש ועוסק בתורת ה'... אבל מאידך למצוה הזו היה חסרון אחד גדול!!! שדווקא מרוב שזה הגיע אצלי נטו ממקום של מצוה ורצון ה'... אז ישבתי איתו כמי שכפאו שד... וממילא אתה מבין לבד שההפקט של התועלת היה בהתאם... כי לא באמת תקשרתי איתו... לא באמת נתתי לו את התחושה שאני מתעניין בו... כי סו"ס לא באמת הייתי איתו... הייתי בעיקר עם הרבש"ע... בקיצור: הדבקות בה' הייתה מושלמת!!! אבל תכלס... המצוה באופן פרקטי פחות הביאה לתועלת המתבקשת... (סו"ס המצוה הגדולה פה היא שהבחור יקבל את האוזן קשבת שלי... ותכלס הוא לא באמת קיבל את זה... כי באמת לא כ"כ הייתי איתו...-- מרוב שהייתי עם הרבש"ע ועם המצוה שבה) לעומת זאת!!! כמה חודשים לאחמ"כ... שכבר באמת התחלתי להתחבר ולהתיידד ולתקשר עם אותו בחור... עד שסוף סוף התחלתי באמת להועיל... עד שהבחור באמת התחיל לקבל את האוזן קשבת שלי... הרי במקביל!!! בד בבד!!!! ככל שקיימתי את הבין אדם לחבירו יותר טוב!!!! ככה התנתקתי מהבין אדם למקום שבזה!!! ואתה מבין לבד שזה הרי הולך ביחד!!!! ככל שנהיה לי יותר מעניין עם אותו בחור... ככה התחלתי באמת לפטפט איתו... מה הפלא שלאחר שיחה איתו... פתאום הרגשתי ריקנות כמו כל אחד שמפטפט חצי סדר א' לחינם... ואז התחלתי לחשוב לעצמי... רגע... מה אתה רוצה שאני אעשה עכשיו?? שאני אחזור אחורה?? שאני שוב אתנתק רגשית מהבחור הזה ומכל החוויות שהוא משתף אותי... ושוב אני אשב מולו כמי שכפאו שד... ואז אני שוב ארגיש סיפוק אדיר שאני עושה רצון ה' בזה שאני מקשיב לו... אבל מצד שני!!! הרי ברגע שזה יקרה אני שוב פחות אעזור לו... פחות אועיל לו... פחות אהיה איתו... והרי רצון ה' שאני כן אהיה מחובר אליו רגשית... אז מה יותר טוב???

הבנת את השאלה?? הסיטואציה הזו שאני מתאר... זה קונפליקט מאוד מאוד מוכר... שכל אברך וכן עליה אמור לפגוש אותו בהמון המון סיטואציות בעבודת ה'... והכי הכי: בתחום של הבית היהודי!!!!

כידוע חיי הנישואין בנויים על שיתוף... והשיתוף הזה הוא הרצון ה' הכי נשגב שיכול להיות... ומה זה השיתוף של חיי הנישואין?? שמצד אחד האשה שותפה עם כל הרמ"ח והשס"ה בתורה של בעלה ובהתרוממות הרוחנית שלו... אבל במקביל... גם הבעל צריך להיות שותף בכל הרמ"ח והשס"ה בכל ההתמודדויות והקשיים שעוברים על אשתו במשך היום... והנה הבעל מגיע הבייתה ואשתו מתחילה לספר את כל הסיפורים... וכעת אני רוצה להעמיד לפנך שני סוגים של עובדי ה'...

בעל אחד שרף קדוש!! הראש שלו מונח רק בלימוד ובעבודת ה'... וכשאשתו מתחילה לספר לו על החבלי כביסה הוא מתחיל לפהק. וכשהיא מדברת על הבגד החדש שהיא קנתה לילד הוא כמעט נרדם... אבל לא!!! סו"ס בשביל זה הוא עוייבד ה' והיות ורצון ה' להקשיב לגברת ולתת לה תחושה של התעניינות... אז הוא מחזיק חזק את העיניים ומקשיב לה... יש לציין שהסיפורים של אשתו ממש ממש לא מעניינים אותו... אבל זה רצון ה'... אז בגברת נפש הוא יושב על קוצים ומקשיב ומקשיב... והאמת היא שהוא לא כ"כ מרוכז כי זה בכלל לא מעניין אותו... אז הוא מהנהן בראש... הוא מנסה לנחש מתי הוא אמור לצחוק ומתי צריך להשמיע נימה של השתתפות בצער... וב"ה הוא מצליח לשחק את המשחק!!! אשתו מרגישה באמת שהוא מקשיב ומשתתף... וברגעים קצת קשים שכבר אין לו כח לשבת ולהקשיב לנושאים שכ"כ לא מעניינים אותו... אז הוא מחזק את עצמו בציטוטים ובמאמרי חז"ל על גודל העניין לעזור בבית שהיא מחינת מטרוניתא דהוא מרכבה לספירת מלכות וכו' וכו'... בקיצור: זה במקרה הטוב מה שחולף לו בראש כשהיא מספרת לו על האוטובוס שלא הגיע... (וביינו לבין עצמנו... לא צריך להיות שרף קדוש בשביל להגיע לתאור הזה... כי באופן טבעי אנתנו גברים... ויש הרבה מאוד תחומים שמעניינים את האשה ואותו זה מעניין "קדחת"... אבל בשביל זה אני עוייבד ה'... והיות ויש חובה קדושה לפרגן בבית ולהקשיב ולשמע ולהיות אוזן קשבת אז אני יושב ויושב ומשתעמם ומהנהן בראש... וכל רגע שאני עושה את זה אני ממש יכול לפעול ישועות בגברות נפשי)

זו אופציה אחת של עובד ה'!!! האופציה השניה היא:

שהיות ואני עבד ה' ואני יודע שרצון ה' לעזור בבית ולהיות אוזן קשבת... אז אני מחליט להכניס את עצמי לעניין עם כל הרמ"ח והשס"ה ולהתחיל באמת באמת להתעניין ולהתחבר רגשית לכל סיטואציה שיש בבית... ואם נניח הגברת יוצאת כל יום לעבודה בהוראה... אז אני באמת נכנס עמוק עמוק לכל ההווי של הבית ספר והמערכת והשעת חלון והזמני נסיעות והמתחים והלחץ מול המנהלת וכל הפיצ'פקס. וברגע שנכנסתי עם כל הנשמה לנושא הזה... זה כבר נהפך להיות חלק ממני... חלק בלתי נפרד מהאגו האישי שלי. ואז!!! ברגע שהרבנית חוזרת הבייתה ואני יושב ומקשיב לכל החוויות שעברו עליה... אני לא כזה צדיק יסוד עולם שיושב פה על גחלים וכל רגע מייחד יחודים לעשות רצון ה' בזה שאני כאילו מקשיב וכאילו מתעניין בסיפורים שלא מעניינים אותי בגרוש... אלא אדרבה!!! אני יושב ומקשיב בסקרנות הכי גדולה כי זה באמת באמת מעניין אותי ועכשיו: אני שואל

מה יותר רצון ה'?? מי יותר משלים את כוונת היצירה???

האם האברך הצדיק והקדוש והנורא שכל ערב יושב ארבעים דקות ומקשיב בבית תוך כדי יחודים בזיווגי המידות בין קודשא בריך הוא ושכינתיה... או אברך שבאמת באמת מקשיב מה קרה לאשתו במשך היום בעבודה... והוא באמת נעלב יחד איתה על מה שהמנהלת אמרה לה... והוא באמת שמח מאוד יחד איתה על השינוי במערכת שיש לה מחר יום קצר... **תגיד לי: מי יותר צדיק?? מי יותר עוייבד??**

תסלח לי: אבל אני חושב שבדיק!!!! אבל בדיוק על זה נאמר המשפט: **ראיתי עליונים למטה ותחתונים למעלה!!!!** על פניו... שטחית וחיצונית ברור שהאברך הקדוש שכל כולו דבקות בה'... מרשים ונראה הרבה יותר צדיק וקדוש... **אבל מי ביקש ממך את הצדקות הזו???** מי ביקש ממך להיות עד כדי כך מנותק... ואז להיאלץ להיות עד שעמום?? מי אמר שזה טוב?? הקב"ה לא מחפש צדקות כזו... אדרבה... הקב"ה רוצה שבאמת באמת תכניס את עצמך עם כל הרמ"ח והשס"ה לכל התכנים שיש בבית כדי להיות שותף אמיתי איתה במה שקורה פה...

תקשיב כלל חשוב מאוד בסוגיה של דבקות בה': הדבקות הכי **חלשה** והכי שטחית בעבודת ה' זה הדבקות שנעשית בעצימת עיניים עם גארטל!!! **אתה יודע למה???** **מסיבה פשוטה מאוד:** כי אם אתה צריך לעצום עיניים בשביל הדבקות... זה רק הוכחה שהדבקות שלך היא כעת ברמה מאוד מאוד בסיסית וימנימלית... ולכן אתה חייב כל הזמן לעצום את העיניים חזק חזק בשביל שהדבקות לא תברח לך בין הריסים... אם אתה צריך להיות עם כובע וחליפה ועם טלית ותפילין בשביל לשמור על הדבקות... זה אומר שבשניה שאתה תוריד את הטלית והגראטל הדבקות תתעופף ותיעלם... אם זה המצב של הדבקות... אז זה הדבקה מאוד חלשה... זו הדבקה שמאוד קל לפרק אותה... ולכן אדרבה!!! הדבקות הכי אמיתית והכי עמוקה היא דווקא הדבקות שמגיעה מחיבור פנימי עמוק עמוק!!! ששום נתון סביבתי וחיצוני לא יכול להזיז אותה... ולכן הבעל דבקות הגדול ביותר זה דווקא אחד כזה שלא אמורים לראות עליו כלום... כי ככל שרואים עליו דבקות חיצונית זה רק מוכיח עד כמה הדבקות היא הדבקה חיצונית ולא חלק מההווה שלו...

(רק לשבר את האוזן... אני אתן לך דוגמה ממש צדדית... אל תתפס עליה... בימים הנוראים אני לפעמים אוסף כסף לצדקה עבור הקופה השכונתית... אני עומד עם הבסטה והנה... מרחוק מגיע איזה יהודי לתרום כסף... ואני כבר מרחוק יכול לזהות כמה כסף הוא הולך לתת... **איך אני יודע???** אם הוא מתקרב אלי עם פרוצוף שכל כולו כוונות ויחודים לשם מצוות צדקה... והוא עוד מחזיק את הכסף בשתי ידיים... אני כבר יודע שאין מה להתלהב... מדובר בעשרות אגו'... **ולמה???** כי מי שרוצה לתת סכום באמת יפה של 300 שקל ויותר... הדבקות שלו לא מתבטאת בעצימת עיניים... הדבקות שלו מתבטאת בחשבון **טניני וניני** האם אני יכול להרשות לעצמי לתת את הסכום הזה... האברך הזה ברגעים אלו מתקשר לחשבון בנק או לאשה

כדי לברר מה המצב בחשבון והטלפון הטכני הזה הוא הדבקות הכי אמיתית במעשה הצדקה... והדבקות הזו לא נעשית בעצימת עיניים כי היא מחשבה מאוד טכנית של--- של דבקות!!!! מתי אפשר לעצום את העיניים?? כשמדובר בעשרות אגו'... כשאתה לא מוציא מהכיס כמעט כלום... כאן אתה צריך באמת לעצום עיניים בשביל לא לשכוח שזה צדקה... אם לא תעצום עיניים אז איך תדע שנתת צדקה... (הרי בכיס זה לא מורגש) אבל כשנותנים באמת סכום מכובד של צדקה... כאן לא צריך לעצום עיניים בדבקות... הדבקות מורגשת היטב היטב בכיס... ולא צריך עזרה בשביל להרגיש אותה...

אבל המסר היותר חשוב שצריך להוציא מאכאן הוא כך:

עיקר הדבקות הנדרשת מאיתנו בעבודת ה'... זה להכניס את עצמי עם כל הרמ"ח והשס"ה למצוה או ללימוד... עד שזה יהפך להיות חלק ממני! כן... הדבקות האידיאלית ביותר מצידו זה עצם זה שהצלחתי בשעתו להביא את עצמי לאכפתיות אמיתית לאותו בחור שבאמת היה אכפת לי ממנו ורציתי לעזור לו... דווקא הדבקות הראשונית שכל הזמן הייתי עסוק בלשם שמים שבזה... זה הדבקות הפחות אידיאלית!! (זה גם מה שהנפש החיים אומר בייחס ללימוד התורה... בן אדם שלומד גמ' וכל רגע הוא מפסיק באמצע הסוגיה לדבקות בה' שציונו ללמוד תורה... זה דבקות לא אידיאלית... הדבקות היותר טובה שהוא יתחבר כ"כ לסוגיה שהיא תהיה חלק ממנו והוא כ"כ יהיה שקוע בה שהוא יתקשה להפסיק מלימודו להתפלל כמו שקי"ל: אין עומדין להתפלל מתוך דין וכי'...)

בקידוש לבנה עם ישראל נקראים **"עמוסי בטן..."** מה פירוש עמוסי בטן???

עמוס בטן זה זה אדם מאוד מאוד שמן... בקיצור: עם ישראל נמשלים לאנשים שמנים... **מה הקשר???** **העניין הוא ככה:** אדם שיש לו שומנים בבטן... לכאורה הוא אף פעם לא רעב... למה?? כי כמו שהגמל אף פעם לא צמא כי יש לו מים בדבשת... ככה אדם שיש לו שומנים שהולכים איתו לכל מקום... הם אמורים להשביע אותו כל הזמן... **אה... אני צודק???** **ממש לא!!!** **למה לא???** כי... כי... כי זה לא עובד ככה... אצל גמל כן... אבל אצל בן אדם לא... כולנו יודעים שהשומנים נהפכים לחלק מהגוף שלנו... והגוף עצמו לא יכול להשביע את הגוף מיניה וביה... צריך להכניס משהו **מבחוץ ל---תוך הגוף...** נכון?? אז זהו!!! בדיוק זה עם ישראל... יהודי מתחיל ללמוד שלוש שעות... בראשית הדרך השלוש שעות לימוד האלו הם כמו אוכל... אחרי שלוש שעות לימוד הוא שבע מהלימוד. (ולפעמים זה אפילו יותר מידי והוא כמעט מקיא) אבל עם הזמן שהוא התרגל ללמוד שלוש שעות ביום... בשלב מסוים השלוש שעות האלו נהפכות להיות חלק ממנו... ונדבקות אליו כמו שומנים לגוף... השלוש שעות לימוד האלו כבר לא משביעים אותו... זה כבר לא ממלא אותו כי... כי זה חלק ממנו (בדיוק כמו ששומנים לא יכולים להשביע בן אדם...) ואותו עמל בתורה לאחר שלוש שעות של עמל בתורה הוא מרגיש... אוי... לא למדתי היום כלום... מה... מה לא למדתי?? מה אתה משקר?? אני ראיתי אותך לומד שלוש שעות?? כן... אבל זה השומנים שלי... השלוש שעות האלו הם כבר חלק ממני... אני כבר לא שבע מזה... אני חייב עוד ארבע שעות לימוד בשביל לשבוע... וכן

הלאה וכן הלאה... זה הפשט עמוסי בטן!!!! הגדלות של יהודי שהוא כל הזמן מסגל לעצמו מצוות ומעשים טובים... עד שזה נהפך להיות חלק ממנו... עד כדי כך שזה כמו שומנים שהם חלק מהגוף שהם כבר לא משביעים אותו... הוא לא מרגיש סיפוק איתם... הוא חייב עוד ועוד מצוות... ואז גם למצוות האלו הוא מתרגל... הם גם נהיים כמו שומנים והוא משמין ומשמין ומשמין במצוות... ובכל זאת ממשיך לאכול עוד ועוד מצוות... **עכשיו רק תבין לראשונה מה פשר התופעה המוזרה הזו** שדווקא גדולי עולם... אלו שכל החיים שלהם מלאים וגדושים בתורה ומצוות... **דווקא הם** תמיד מסתובבים בתחושה ש... שאני לא עושה כלום... ואין לי שום זכויות... ותמיד ההתבטאויות האלו מגיעות דווקא מהצדיק הגדול ביותר שהוא מרגיש הכי דל ורש במצוות יותר מהיהודי הפשוט ביותר... אז תמיד חשבתי לעצמי שזה סוג של רמאות עצמית... (שכלל שאתה יותר צדיק ככה אתה אמור להגיע למסקנה שאתה יותר רשע...) **אבל לא!!! ממש לא!!! יש פה משהו שמגיע ממקום אמיתי:** ככל שאדם גדול יותר ועושה מצוות ומעשים טובים עם כל הנשמה... זה נהפך להיות חלק ממנו... זה נהפך להיות כמו שומנים שהם חלק מהגוף שלו... והם כבר לא משביעים אותו... על משקל הסיפור שסיפרתי שכל זמן שעזרתי לאותו בחור והרגשתי על קוצים... ידעתי שאני עושה מצווה נורא גדולה... ודווקא כשבאמת התחלתי להתחבר למצווה הזו ולעשות אותה מתוך חיבור פנימי... דווקא אז תחושת הסיפוק של מצוה עזבה אותי... בחור ישיבה שאין לו חשק ללמוד והוא מתאמץ מאוד ללמוד עוד חמש דקות ועוד חמש דקות... הוא לעולם לא ירגיש בטלן... כי מי כמוהו לומד ושוב פעם לומד ועוד חמש דקות לומד... מי מרגיש בטלן?? מרן הרב אלישיב שכ"כ אהב ללמוד... והלימוד נהפך להיות חלק ממנו והוא כבר שמונה שעות לומד ולא שם לב בכלל שעובר הזמן... הוא פתאום נזכר שיש מצוה כזו שצריך ללמוד ולעמול בתורה... ואז הוא נחרד שהוא בקושי לומד... אני אף פעם לא סבלתי מ"הבעיה הזו..."

הבנת את הרעיון??? ממילא אדרבה ואדרבה... הצל"ש הגדול ביותר בדבקות בה'... שתכניס את עצמך לתוך הטיורדא דמצוה עד כדי כך... שתשכח שזה מצווה... שתצטרך להזכיר לעצמך שזה מצווה... ואז באמת תזכיר לעצמך! כי צריך לזכור שזה מצווה!!! סו"ס צריך יחוד המעשה... **ויש הרבה שטועים בזה:** כי בדרך כלל... תחושת ההתעלות והסיפוק הגדול בלימוד או בקיום מצווה... זה דווקא בהתחלה כשזה הלך קשה ולא מובן מאליו... וב"ה עכשיו זה נכנס לשונו... וממילא אני פחות מרגיש עבוייידה... אז יש כאלו שמנסים להתרפק ולחזור אחורה לתחושות המרוממות האלו... לא! צריך לדעת שזה נסיגה!! כאן העבודה שלך לשנן לעצמך ולזכור שאני כעת מקיים מצווה... ואדרבה... הסיפוק שפעם הרגשתי נבע מזה שזה עדיין לא היה חלק ממני... אבל עכשיו שזה חלק ממני... אני אשמור את הסיפוק הזה למשימה הבאה בעבודת ה'... לא לנסות לחזור אחורה בשביל רגשות גרידא....

"למען לא נבוש..." - מושגים בסיסיים בהלכה.

לשמור על הבריאות...

כן... החורף בפתח... וצריך להיערך ולהתלבש בהתאם... להתחיל לשמור על עצמו מהתקררות וכל מיהושי החורף... שעליהם נאמר: הכל בידי שמים חוץ מצינים ופחים...

יש כאלו שחושבים שלשמור על הבריאות זו המלצה נחמדה שמגיעה מהסבתא הדואגת... כן... חבל לי עליך. למה שתהיה מקורר... למה שתשכב במיטה עם חום... בא... תשמור על הבריאות כדי שתהיה לי בריא... **אבל צריך לדעת שזה לא נכון!!!** לפעמים יש לזה השלכות הלכתיות מובהקות!!!

לדוגמא... רק לשבר את האוזן... בשולחן ערוך חו"מ בהלכות שותפין יש הלכה ששני שותפים שיש להם עסק משותף והם עובדים בשיתוף פעולה ומתחלקים ברווחים... מה קורה אם אחד מהם התקרר והצטנן ועכשיו הוא שוכב במיטה שלושה ימים... ותכל'ס... באותם שלושה ימים רק אחד מהשותפים עבד והשני נשאר בבית במיטה קורא עיתון... מה הדין??? האם הרווחים של שלושה ימים האלו מתחלקים ביניהם או לא??? **אז זה לא פשוט!!!** זה תלוי במחלוקת בין השו"ע לרמ"א... זה לשון השו"ע (חו"מ סי' קצ"ב): אם בפשיעה כגון שהלך בשלג בחורף, או בחום בימות החמה וכיוצא בכו' וכו'... עכ"פ לפי הרמ"א אם אחד מהשותפין הצטנן בפשיעה... לא מגיע לו רווחים על אותם ימים!!!!

זאת אומרת: זה לא צחוק!!! היום כל מי שמצטנן הולך לרופא... הרופא בודק שהגרזן שלו אדום ומיד מוציא חופשת מחלה... וזה בכלל לא פשוט... רגע רגע... כן... הגרזן שלך באמת אדום... השאלה למה הוא אדום?? האם בפשיעה או באונס?? תספר לנו למה הצטננת?? אה... שכחת ללכת עם מעיל?? שכחת לקנות סוודר?? לא הקדפת על כללים מינימליים של זהירות מול צינים ופחים?? אם ככה לא בטוח שמגיע לך החורים על חופשת מחלה... (אל תקח אותי להלכה למעשה... אבל ברמה העקרונית צריך לדעת שיש כזה שיקול) עכ"פ כמובן שמהדין הזה אפשר ללמוד גם מוסר השכל כללי לשלימות העבודה בעבודת ה'... אם חלילה וחס במשך החורף יהיו לך כמה ימים שאתה תהיה מוצנן ותשכב במיטה קודח מחום ח"ו... אז בשעת מעשה לא יבואו אליך בתביעה למה אתה לא לומד או למה אתה לא מתפלל מספיק בכוונה... כי נענשך אתה לא מרגיש טוב... אבל כן יבואו אליך בתביעה ביחס לעכשיו!! אדוני... ידעת שהגיע החורף... ידעת שמתחיל להיות קר... ידעת שצריך לשמור על הבריאות... אז למה פשעת בבריאות וגרמת לעצמך שבוע ימים של ביטול תורה הזה?? לא תוכל להצהיר בשבוע הזה על עצמך שאתה בגדר "חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשה" כי לא בטוח שאתה אונס... יתכן שאתה פושע... לכן צריך לקחת את הנושא של הזהירות מצינים ופחים ברצינות ולא רק בתור המלצה... אלא בתור רצינות ואחריות לשליחותו בתפקידו בעולם...

תכל'ס... בשבוע הבא מתחילים לומר סליחות בה"ב... שחלק מהראשונים סוברים שהעניין של הסליחות האלו זה פשוט להתפלל על החורף... שיהיה חורף בריא!! (כמובן לאו דווקא שהחורף יהיה בריא... אלא שאנחנו נהיה בריאים בחורף...) כן... פעם לעבור את החורף בשלום ובבריאות זה לא היה דבר מובן מאלי... ובעצם... גם היום זה לא מובן מאלי... גם היום צריך רחמי שמים שהחורף יעבור בבריאות גופא... ואם רבותינו תקנו על זה את הסליחות של בה"ב... אז אולי זה חלק מחובת ההשתדלות שלנו להתפלל שנוכה לעבור את החורף בבריאות. יתן ה' ונוכה לעבור את החורף מתוך בריות גופא ונהורא מעליא וישמע בכתנו קול התורה בלילות.

מה קרה שהעמי ארצות התחילו לכבד את הכהן הרש...??

אבא שלנו... ר' עמרם כהנא הוא התלמיד חכם של כל האזור... הוא כמעט הכהן היחיד פה בכל האזור... אנחנו גרים באזור נידח בארץ ישראל. במקום שממנו... אבל דווקא בגלל זה אבא הכהן ועוד כמה לויים לקחו על עצמם את השליחות הלא פשוטה לבא לכהן מקום בשביל השליחות שלנו בתור שבט הלוי- יורו משפטך ליעקב ומשפטך לישראל... זה לא קל... אין מינימום של הערכה... מדובר באנשים שאינם בני תורה... ובכל זאת מידי כמה ימים אבא הכהן עם עוד כמה לויים מכתתים את הרגלים מכפר לכפר כדי לחזק את ענייני הכשרות ולבדוק את המקוואות ואת השחיטה ולנסות להכניס עוד קצת יידישקייט... ויש ב"ה הצלחות... אבל מי שהם כבר מצליחים הם שולחים אותו מכאן... שילך להתגורר בעיר של יראים ושלימים...

עכ"פ אחד מהכפרים שאבא מבקר בהם מידי פעם זה הישוב "ערב"... בישוב הזה מתגוררים יהודים מאוד פשוטים... (ריב"ז התגורר שם 18 שנה והם שאלו אותו רק שתי שאלות בהלכות שבת... שעל שניהם הוא ענה בחריפות: חוששני לו מחסאת.) הם אנשים שלא יודעים להעריך תורה... הם בעיקר מעריכים את הכסף ואת הביזנס... ממילא אצלם הכהן והלוי נמצאים בתחתית הרשימה... כי כהן ולוי הם הרי אנשים שאין להם חלק בארץ... ממילא הם אנשים שהכי פחות מבינים בכסף... וכמעט אין להם אחזות וקרקות... ממילא כל פעם שאני מצטרף עם אבא לסבב של שיעורי תורה באותו ישוב... הלב של מתפלץ!!! אני רואה איך שהם מזלזלים בו!! עושים לו טובה שהם מקשיבים לשיעורי תורה שהוא מנסה להפריש אותם מהאיסורים חמורים... טפשים שכמותכם... תבואו פעם לבית המקדש בזמן המשמרה שלנו ותראו איזה כבוד נותנים שם לאבא... איזה תלמיד חכם חשוב שהוא... איזה אבן יקרה נמצאת אצלכם ואתה לא יודעים להעריך אותה... אבל לך תסביר את זה לעמי ארצות... אבא גם מוסר להם שיעורים בהלכות תרומות ומעשרות... ומסביר להם שאת התרומה אתם צריכים להעביר לי... ואת המעשר ראשון לידידי הלוי... והם מצידם כבר חושבים שכל הסיבה שאבא מסר להם את השיעור הזה... זה בשביל הטובת הנאה שהם יתנו לו תרומה גדולה... לך תסביר לעמי ארצות האלה... שברגע שאבא מקבל מהם תרומה גדולה הוא מיד מדליק אש ושוף אותה כדין תרומה טמאה!!! לך תסביר להם שהוא רוצה להציל אותם מסיבת בידי שמים שזה העונש למי שאוכל טבל או זר שאוכל תרומה גדולה.

עכ"פ כ"כ קשה לי בתור בן לראות את ביזיון כבוד התורה... איך מתייחסים לאבא שלי... אז אני הפסקתי להגיע למקום הזה... אבא שלי ממשיך להגיע... ממשיך בקנאות בשליחותו הקדושה של יורו משפטך וכו'...

והנה!!! לאחר כמה שנים טובות שלא דרכתי בישוב הזה... שוב הצטרפתי לאבא למסע החיזוקים בישוב הזה... ולמרבה ההפתעה פתאום ראיתי שכל הייחס שם השתנה מן הקצה אל הקצה... האנשים שם מתייחסים לאבא מאוד בכבוד... פתאום הם מושיבים אותו במזרח... ונותנים לו את כל הכבוד הראוי... זה היה לי מאוד מוזר... משום מה... לפי דפוס ההתנהגות זה לא היה נראה שהם חזרו בתשובה... זה לא היה נראה שהם הפסיקו להיות עמי ארצות... אז מה קרה שפתאום הם כ"כ מכבדים את אבא שלי המוכיח בשער שלהם??? דבר אחד אני רואה... שאבא צוחק... אבא יושב שם במזרח וכל פעם שנותנים לו כבוד הוא כמעט מתגלגל מצחוק... נגשתי לאבא ושאלתי אותו מה... מה הסיפור?? מה קרה שכולם פתאום מכבדים אותך...??? אבא צחק ואמר לי... מה... אתה לא מבין לבד...??? שכחת שעוד עשר שנים מגיע שנת היובל!!! הרי כל פעם שמגיעה שנת היובל... הרי אחד מ"כ" מתנות כהונה **זה שדה אחזה שלא נפדתה ע"י הבעלים!!!** מי שהקדיש שדה אחזה יכול לפדות אותה עד היובל... אם הוא לא פדה אותה הרי ביובל היא ניתנת לכהנים... **ולאיהו!!!** לאיזה כהנים היא ניתנת?? **אז תקשיב טוב טוב:** המשמרה שבדין חל התאריך שלה לשרת בבית המקדש **בדין** בשבוע של ראש השנה שבו מתחילה שנת היובל... היא המשמרה שזוכה בכככל השדות שהצטברו במשך כל ה-49 שנים האלו... (ובשביל זה שמואל הנביא ודוד המלך ישבו על המדוכה הזו בניית ברמה ובגאונות עצומה ובלתי נתפסת הם הצליחו **תוך לילה אחד** לסדר בחישוב גאוני שבכל שנת יובל משמרה אחרת היא זו שיחול השבת שלה בדין בר"ה של היובל... כדי שאף משמרה לא תקופח... כדי שטלוח של עשרים וארבע יובלות כל כ"ד המשמרות יזכו שדות האחזה... רק תחשוב איזה גאונות ואיזה חישובים צריך לעשות... בשביל לחשבן את כל השבתות של **האלפיים ארבע מאות שנים** קדימה... ואת כל זה עוד לעשות בלילה אחד... תוך כדי שדוד המלך נרדף ע"י שאול המלך בניית ברמה... ואכמ"ל) עכ"פ... היובל הנוכחי מתקרב!!! והפעם זה התור שלנו!!! **ש משמרת שכינהו!!!** זאת אומרת: נכון שעכשיו עדיין אין לנו כסף... ואנחנו הרי כהנים שאין לנו חלק ונחלה בארץ... אבל היות ובעוד עשר שנים יגיע יובל... ואז בבת אחת המשמרה שלנו כולה הולכת להתעשר בנכסים משמעותיים ביותר... אז אלה שספק זה כל החיים שלהם... הם כבר מתחילים לרחרח לעשות רווחים סביבנו... סביב משמרת שכינהו שהם הולכים להיות בעלי קרקעות בשנים הקרובות... **צחק אבא ואמר:** הבעלי בתים פה... הרי אותם מעניין רק כסף!!! הם כבר מעודכנים שאני כבר לא כזה יהודי פשוט כמו שאני!!! כי עוד מעט אני הולך להיות בעל קרקעות!!! אז זה... כל הייחס אלי השתנה במאה שמונים מעלות... אני פתאום חכם... אני פתאום מביין... כל משפט שאני אומר מתייחסים אלי ברצינות... אבא צוחק וצוחק... אתה רואה?? הבעלי בתים האלו כבר הושיבו אותי במזרח... למה?? כי בעוד עשר שנים אני אולי אהיה עשיר... (לחשוב שלאחר מאה ועשרים אני בודאי הולך להיות מיליארדר זה רחוק מידי להם... אבל הכמה שקלים שיהיה לי אולי בעוד כמה שנים... זה אצלם כל החיים) אבל אבא לא מזלזל בכבוד הזה... אבא החליט ללכת על הגל הזה!!! אם הם כבר מעריכים ומכבדים יותר... אז אפשר להשפיע יותר... להכניס בהם עוד קצת יידישקייט... לעשות עוד שיעורי תורה... לגרום שיהיה קצת יותר אכפת להם מקיום תורה ומצוות...

והגיע התור של אחותנו הקטנה להיכנס לשידוכים... לפני עשר שנים התחתן אחינו הגדול... ולאבא לא היה שום דבר מה לתת לו... אבל השבוע האחרון התארכה אחותי הקטנה ועדיין אין לאבא כסף!!! אבל הפעם המנגינה היא קצת שונה!!! כי החתן הוא אמנם גם כהן... אבל הוא מגיע ממשמרת מלכיה... הם לא הולכים לקבל שום דבר ביובל הקרוב... כי התור שלהם ביובל כבר היה לפני מאתיים חמישים שנה (ברשימת המשמרות שבדברי הימים הם ארבע משמרות לפני שכינה... ממילא תעשה חשבון... היובל שלהם כבר היה לפני 250 שנה...) ממילא אבא ישב איתם על ענייני כספים... ואמר להם: נכון לעכשיו אין לי כלום!!! אבל היות והחתן הוא תלמיד חכם אמיתי שרואה את הנוגד... אזי בעוד שמונה שנים אי"ה כל המשמרה שלנו תקבל מאות אלפי דונמים שהצטברו במשך היובל... זה יתחלק בין כל המשמרה... ואז אני מוכן להקצות לחתני היקר כמה וכמה מרגשים עם כל הלב ובהרחבה... נכון אמנם שזה דבר שלא בא לעולם... אבל ההתחייבות בשידוכים הם אף פעם לא הרבה יותר רציניות מזה... והשידוך נסגר בשעת"ס... אבא היה מאושר מאוד... הוא זכה לקבל חתן תלמיד חכם גדול מאוד... ועוד להתחייב בשבילו... כעת אנחנו מחכים מתי תגיע שנת היובל... עם הזמן משהו שם גם התעורר לחיים בישוב ערב... יש שם פתאום אהבת תורה... ומרוב אהבה לאבא שלנו שהשיב אותם תחת כנפי השכינה... יש שם איזה בעל אחזה גדולה שמרוב אהבה הוא החליט ששנתיים לפני היובל הוא יקדיש שדה אחזה שלהם ולו בשביל שהמשמרה של אבא תזכה ביותר קרקעות ואז האחוזים של אבא בחלוקה יגדלו עוד קצת... כבר בשביל זה שווה לו לעשות את הצעד הזה...

בשעה שבני אדם שוכבים... ובשעה ש...

זמן חורף בפתח... הלילות הארוכים לפנינו... ולפני תחילת הזמן ניגש אלי בחור טוב שמאוד רוצה לעשות שטייגן בזמן חורף ותינה בפני את צערו: אני מאוד מאוד רוצה לעשות שטייגן בזמן הקרוב... דא עקא שאני חברמן... ואני מאוד מעורה בחברה... ויש ניסיון גדול מאוד ללכת לישון מאוחר... ואז למחרת אני עייף וזה הורס לי את כל היום... וללכת לישון מוקדם זה... זה... זה מאוד קשה... כי כולם ערים... ואתה מרגיש שאתה מפסיד את כל המוקדים ואת כל הממצב... חוץ מזה בחור בלתי שולך לישון בשתיים עשרה בלילה מסתכלים עליו כאילו הוא תינוק בן שנה שחולך לישון בשעה שבע בערב... מה עושים?? איך מצליחים להתגבר על האוירה החברתית הזו שהורסת לי את כל היום למחרת??

אז סיפרתי לו... ששמעתי שהיה מעשה חסידי אחד ויחיד שמרן הרב אלישיב זצוק"ל היה מספר אותו בשם המגיד ממזריטש זיע"א...

המעשה היה בעוייבד ה' אחד שהתלונן בפני המגיד ממזריטש שהוא לא מצליח להתגבר על היצר הרע בכל מיני תחומים... והוא מנסה ומנסה ולא הולך לו... המגיד ממזריטש אמר לו: לך לאיזה בעל פונדק רחוק בסוף העולם... תשאל אותו איך מתגברים על היצר הרע והוא יתן לך תשובה מספקת לשאלה... אותו יהודי הגיע באישון לילה לאותו פונדק ודופק בדלת... והפונדק לא פותח!!! בהתחלה הוא לימד עליו זכות שכנראה הוא ישן... אבל בשלב מסוים הוא שמע קולות עירניים בבית... אז הוא המשיך לדפוק בייתר שאת... ובעל הפונדק לא פותח... בשלב מסוים הוא אפילו ראה מרחוק שבעל הפונדק אפילו מתקרב לכיוון של הדלת... הוא הגביר את הדפיקות... אבל בעל הפונדק בכלל לא "שם" עליו... הוא עבר ליד הדלת... לקח משם מה שהוא רוצה והמשיך הלאה את החיים... והוא דופק ודופק וכל הלילה דופק... עד שבשלב מסוים פתאום בעל הפונדק כן פתח לו את הדלת... ואז אותו יהודי שאל אותו: יש לי שתי שאלות אליך... שאלה אחת שלח אותי המגיד ממזריטש לשאול אותך... אבל לפני כן!!!! לפני שאני ניגש לשאלה שבשבילה באתי לפה... יש לי שאלה יותר נקודתית... אני דופק פה כבר שעות... איך יכול להיות שאתה לא פותח לי את הדלת...? אני דופק ודופק ואתה הרי שומע שאני דופק... ואתה אפילו רואה אותי... ופשוט לא מתייחס... לא סופר אותי... ממשיך הלאה כאילו אני לא קיים... למה אתה לא פותח ליי? בעל הפונדק היה כנראה רוסי מגושם... לפי התיאור זה נשמע שהוא היה משהו בסגנון של יו"ר ישראל ביתנו... והוא ענה לו בקול מחוספס: **אדוני!!! אני פה בעל הבית!!! אני מחליט מתי אני פותח ומתי לא!!!** ואני החלטתי שאני לא רוצה לפתוח את הדלת בשעות אלו ואלו... **נקודה!!!** והיות וככה החלטתי אז אתה יכול לדפוק ולדפוק עד לב השמים... ולא יעזור לך כלום... אני החלטתי שאני לא פותח אז אני לא פותח!!! כי אני פה הבוס!!! **ענה היהודי לאותו בעל פונדק:** אם ככה... הבנת... זה בסדר... קבלתי את התשובה לשתי השאלות... אני כבר יכול לחזור הביתה... הבנתי שבביל מה המגיד ממזריטש שלח אותי לכאן... בדיוק כמו שיו"ר ישראל ביתנו האגרסיבי יודע לעמוד על שלו כמו רוסי אמיתי של פעם... ואם במגרש הפוליטי הוא רוצה לשמור על הכסא שלו אז לא מעניין אותו כלום!!! מצידו הוא מוכן לשגע מדינה שלימה ולשתק אותה במשך שנה תמימה... כי הוא דואג לעצמו והיות ומפלגת ביתנו זה הבית שלנו!!! אז בבית שלו הוא המחליט!!! ואיפה שהוא מחליט הוא עד הסוף מחליט והוא לא רואה אף אחד ממטר... נכון???? **אז זהו!!! שימכל מלמדי השכלת**... ואנחנו יכולים לקחת את האגרסיביות הזו לעזות דקדושה... (כמובן שאפשר לקחת את זה **ב** לעזות דקדושה ולא חלילה למידות רעות שאותם רשעים בחרו לקחת את זה לעצמם...) בייחס לשטייגן שלי ולבני הרוחני שלי אני קובע!!! אני מחליט!!! ואני אחרוך את גורלי מה יהיה איתי בזמן חורף הזה!! **ורק אני מחליט!!!** ואני פותח עכשיו מפלגת **ביתנו!!!** אני מלך על הבית שלי!!! אני מלך על האישיות שלי ועל בני הרוחני שלי... ואם אני השכלתי להבין שטוב לי ללכת לישון מוקדם... אז אני לא רואה אף אחד ממטר... אני עושה מה שאני מבין שטוב לצמיחה הרוחנית שלי... אה... אבל זה פדיונות ללכת לישון מוקדם... וכל החברה יצחקו עלי מאחורי הגב... לא מעניין אותי כלום!!! פה אני אגרסיבי!!! אני מתנהג כמו טנק שדוהר קדימה ולא רואה ממטר...

תסלח לי... אבל אני חושב שזה הפשט בגמי בעירובין (כב). **"מאי דכתיב" עיוורות כעורב, אמר רבא: במי אתה מוצא דברי תורה, במי עיונישה אכורי על בניו כעורב,** ומספרת שם הגמ', על ר' אדא בר מתנא, שכשהוא הלך ללמוד תורה, שאלה אותו אשתו: מה יהיה? מאיפה יהיה לילדים אוכל? ענה לה: שיחפשו אוכל ברחוב... מה הפשט בגמ' הזו? עורב הוא לא דוגמא אידיאלית שבשילנו... עורב הוא אכזרי ואנחנו לא!!! לא אכזרים!!! אנחנו יהודים... אנחנו רחמנים בני רחמים... אנחנו עדינים... יש לנו רגישות... **אבל עדיין!!!** יש מקום אחד שהוא תלמוד תורה שכאן צריך לתפוס את העסק חזק חזק וכאן כן צריך להיות אגרסיבי!!! כי אם לא תתפוס את העסק חזק וקצר... הרי יש לך בטלים הרבה כנגדך... אסור להיות עורב אגרסיבי וברוטלי כמו יו"ר ישראל ביתנו... אבל בתלמוד תורה מותר לך ללמוד ממנו!!! שם תקח את העורב הזה כדוגמא!!! תפעיל שרירים ותקלט שאם אתה לא תדאג לבתינו שלך ולשטייגן שלך... אף אחד לא ידע לך... אם אתה עכשיו לא תתפוס את העסק חזק ודיים... אכן אתה תחשב מה יגיד... אתה תמצא את עצמך סמרטוט בסוף הזמן ואף אחד לא יחשב אותך... אף אחד לא יקיר לך טובה על זה שחשבת אותך... החברה האכזרית תפנה לך עורף... ורק אתה תשאיר הנמושה והמחשבת של כל העולם... אין ברירה!!! זה העולם הבא הפרטי שלך!!! זה השטייגן העתידי שלך... תפתח מפלגת ביתנו... תציב לנגד עיניך את האינטרס האישי שלך - אני צריך בסוף זמן חורף לצאת מלא וגדוש... אני רוצה לעשות סיום על המסכת הנלמדת בישיבה פלוס חזרה... את היעד הזה אני מציב ואני הולך איתו עד הסוף עם כל התותחיים... אני לא אתן לאף אחד לסכל את התכנית שלי!!! אני אסרטיבי!!! אני תקיף בנושא הזה ועד הסוף!!!

עד כאן דברנו על הבר עליה הנדיר והמופלא שעוד יש סיכוי שהוא יצליח לעשות שרירים ולקבוע גבולות ברורים מתי הוא הולך לישון...
 כעת נצא מהאצטגנינות ונהיה קצת ריאליים... ונחזור אליך הבחור השרגתי... המובל...

הנגרר... שלא יודע לפתוח מפלגת ביתנו ולתכנן לעצמו את הסדר יום... כן... אתה הבחור שנמרח אל תוך הלילה... אתה זה שכבר בלאו הכי הולך לבלות בפנימיה עד השעות הקטנות של הלילה... אז אם אתה כבר ער בשעות אלו... אני רוצה לעזור את תשומת לבך למושג יהודי קדוש שאתה אולי לא כ"כ שמעת עליו... **ובכן: אם אתה זוכר** לפני פחות מחודש עוד היינו בעיצומם של הימים הנוראים... ואם אתה זה זוכר היינו מאוד עייפים... כן... בימים הנוראים ככולם עייפים... ולמה עייפים?? כי אומרים סליחות... וסליחות אומרים דווקא בשעות הכי לא נוחות... או מאוד מוקדם בבוקר... או מאוד מאוחר בלילה... וכמובן שכתוצאה מהשעה הלא נוחה יש לזה מחיר... וכמה וכמה פעמים ניסיתי למצא איזה היתר אולי בכל זאת להקל להגיד סליחות בשעה קצת יותר נוחה... הגעתי פעם לרב עם שוחד... אמרתי לו: כבוד הרב... אני מוכן להגיד סליחות כפול מכולם... אני מוכן להגיד גם את הסליחות של האשכנזים וגם של הספרדים... זה יארוך לי שעה וחצי ואפילו יותר... העיקר שכבוד הרב יתן לי היתר מיוחד להגיד סליחות בשעה שש בצהרים או 10 בערב... **אבל אין!!! הוא לא הסכים בשום אופן!!!** הוא טען בתוקף שהחשיבות של השעת רצון שמחצות לילה ועד אשמורת הבוקר זה עיקר העניין... עדיף שתגיד סליחות מוקצרות עם דילוגים בשעה 12.30 בלילה... מאשר שתגיד את כל הסיפור בתשע בערב...

(כמובן שיש קהילות בעם ישראל שכן הנהיגו לומר מוקדם יותר... כל קהילה והנימוק שלה וההוראות הפרטיות שלה... אני מדבר בעיקר על מה שמקובל ברוב קהילות ישראל.)
תכל'ס... מה... אז קשור לעכשיו?? תכל'ס... ימים הנוראים מאחורינו... הספקנו כבר להשלים את השעות שינה מהעייפות דאז... אז מה אני רוצה עכשיו?? מה זה נוגע לעכשיו?? **אז זהו!!! שאני רוצה לגלות לך סוד:** העניין בימים הנוראים לעורר רחמים דווקא בשעת חצות הלילה... זה בכלל בכלל לא קשור לימים הנוראים... זה עת רצון כללית תקפה בכל לילה ולילה במשך השנה!!! הגמ' מדברת על זה במפורש שיש עת רצון מחצות לילה ואילך... דוד המלך היה מתעורר בשעה הזו ועוסק בתורה... זה עוד בתורת הנגלה... אבל בזוהר הקדוש?? תסלח לי... אבל בממוצע... כמעט ואין דף בזוהר הקדוש שלא מוזכר העניין הנשגב של עסק התורה מחצות לילה ואילך... זה מוזכר מאות פעמים בזוהר הקדוש... ואם פעם חשבתי שזה עניינים של תורת הנסתר... אבל פתאום שמת לב שבימים הנוראים אנחנו בעצמנו מאוד מאוד מקפידים על זה בעקשנות בלתי מתפשרת... (בא לא נדבר על עצם העובדה שרוב גדולי ישראל הליטאים שדווקא פחות עסקו בתורת הנסתר... משום מה דווקא הם די הקפידו לקום בשעות הקטנות של הלילה לעסוק בתורה... החל מרן אלישיב... והרב שטיינמן ושיבדחט"א מרן הגר"ח"ק שליט"א ועוד ועוד... כך שפתאום אני מגלה שזה לא בהכרח משהו שייך לישיבת הר שולם או ישיבת שער השמים)... **נ... הלאה... תכל'ס... מה אני רוצה עכשיו?? לפתוח כולל חצות??** לא!!! אני בסה"כ מדבר אליך... אתה... הישיבורח... שאתה נכנס עכשיו עמוק לתוך החורף... ושעון חורף כבר הקדים את זמן חורף... ובינינו... בישיבה... השעה 11.30 בלילה זה... זה ממש שעת אחרי צהרים... זה אמצע היום...

אז זהו!!! מותר לך לדעת בחור יקר: שהשעה הזו... כן... השעה 11.24 בלילה היא עת רצון גדולה בשמים!!! שלפני חודש ימים אנחנו חיכינו בסבלנות לשעה הזו ורק אז אמרנו י"ג מידות... כי דווקא בשעה הזו הרחמים מתגברים בעולם... (ואילו בשעות הערב שעת חצות זה בדיוק ההיפך... אסור לומר י"ג מידות של רחמים... למה?? עזוב... אל תשאל אותי...) מותר לך לדעת קצת מושגים במהלכי השמים... שיש ערך יהודי שקוראים לו חצות לילה!!! שיש עניין בשעה הזו לעסוק בדברים מרוממים... או לעסוק בתורה הקדושה כמו דוד המלך... או לחילופין להתפלל על הגלות כציוויו של הש"ע בסי' א... או סתם לדבר עם ה' על כל מה שחסר לך ולספר לו על כל מה שעברת היום... אז אם ידעת עד היום שב-11.30 בלילה נגמר סדר ג'... אז מהיום תדע שב-11.30 מתחיל סדר ד'... איפה??

בגן עדן!!! באותה שעה הקב"ה נכנס להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן ומי שעוסק בתורה דווקא בשעה הזו זה עניין נשגב... לא זייק!!! לא זייק לנו לדעת שבשמים מתרחשים כל מיני דברים... להבין שלא הכל מתחיל ונגמר בפנימיה של הישיבה... מותר לבחור ישיבה לדעת שהסיבה שלא מתחילים לפספס שעותיים בשאון לילה... זה לא רק בגלל שזה מעיר את הבחורים... ומה יהיה איתך מחר... אתה תהיה עייף... לא!!! יש עוד כמה שיקולים שמותר לך לדעת... שכעת בשמים זה שעה גדולה ש... שעדיף שתחפש לעצמך שעה אחרת מתי לפספט ולצחוק... תבין שדווקא בשעות האלו שמ-11.30 בלילה ועד עלות השחר זה הזמן שהקב"ה מתייחד עם כנסת ישראל... ואז ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאוג ישאג על נווה... ואם בשעה הזו יושב מרן ר' חיים קנייבסקי ועוסק בתורה כדי לעשות נחת רוח לאביו שבשמים ולקרב את הגאולה אז הוא פועל ישועות במשך היום שלמחרת... כי הוא עסק בתורה בשעות הגדולות ביותר ביממה... אז לא!!! אל תעשה משמך... ואל תקום ב-2.00 בלילה... אבל אם אתה כבר ער ב-11.30 בלילה תדע להעריך את השעה הזו!!! הגמ' כבר פתוחה לפניך... תלמד עוד כמה דקות לאחר חצות לילה... לא זייק לך לשיר איזה שיר אחד על גלות השכינה... כדי לזכור שבשעה הזו הקב"ה מצטער בגלות השכינה...

אבל עדיין... גם אם תאמץ את הרעיון הזה ותלמד כמה דקות לאחר 11.30 בלילה... עדיין יש לך מה לקנאות קנאת סופרים באותו בן עליה אסרטיבי שבשעה הזו כבר ישן שינת שירים... אז נכון שהוא ישן בשעה שהקב"ה משתעשע עם הצדיקים בגן עדן... אבל לפחות הוא ישן!!! ואם הוא ישן בשביל שהוא יוכל לקום מאוחר בשעה רלוונטית ויהיה לו כח לעבוד את ה' הרי עליו אמרה תורה "בשכבך ובקומך" בשעה **שבני אדם** שוכבים ובשעה שבני אדם קמים... לך לישון כמו **בן אדם**... ואז יש סיכוי שתקום **בן אדם**...